

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømeråd/Møre biskop

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 28.06.2017

Vår ref: 17/03404-3

Dykkar ref:

Høyrings svar - Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Møre bispedømeråd og Møre biskop har mottatt høyringsbrev av 31.03.17. Møre bispedømeråd handsama saka i møte 16.06.17. Ungdomsrådet i Møre har gitt uttale som ligger som vedlegg her, men som også blir sendt som eige brev. Møre bispedømeråd og Møre biskop gir likelydande høyrings svar.

Ansvarsfordeling

Det er fint at ny forskrift ryddar opp i ansvarstilhøvet mellom sentral handsamingsansvarleg og lokal handsamingsansvarleg og at ny §4 presiserer at lokalt handsamingsansvar er avgrensa til å omfatte all handsaming av personopplysningar knytt til dei kyrkjelege handlingane i **aktuelt** fellesrådsområde.

Høyringsdokumentet prøver også å **rydde opp i tilhøvet mellom handsamingsansvarleg og kyrkjebokførar**. Dokumentet forstår kyrkjebokførar som den «som har ansvaret for å se til at de kirkelige handlinger blir gjennomført og at de meldes til behandlingsansvarlig». I og med at registrering av opplysningar er overført frå kyrkjebøker til elektronisk medlemsregister, så fell registreringsansvaret til kyrkjebokføraren bort. Vidare skjer ikkje lenger inn- og utmelding ved samtale/melding til kyrkjebokførar, men direkte til lokal handsamingsansvarleg eller elektronisk. Kyrkjebokførar får derimot melding frå lokal handsamingsansvarleg når inn- og utmeldingar har funne stad. Kyrkjebokføraren har såleis framleis det pastorale ansvaret for at grunnlaget for dei kyrkjelege handlingane er til stades (til dømes ved dåp av vaksne) og dei kyrkjelege handlingane, medan registreringsansvaret er lagt hos lokal handsamingsansvarleg.

Med omsyn til **oppfølgingsansvar** i samband med registreringar (t.d. ved innmelding), seier ikkje høyringsdokumentet noko om dette. Det er ein veikskap at høyringsdokumentet ikkje reflekterer pastoralt oppfølgingsansvar i samband med inn- og utmeldingar i registeret. Vi viser til *Tjenesteordning for menighetsprester*

§ 12. En ordinert prest i Den norske kirke må ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest, prost eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger i et tjenstedistrikt hvor denne ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestestilling.

§ 13. Soknepresten har ansvar for kirkebokføringen for det eller de sokn som utgjør dennes særskilte arbeidsområde, med mindre vedkommende myndighet har truffet bestemmelse om en annen ordning. Begjæringer om å få utført kirkelige handlinger rettes til den kirkebokførende prest, eventuelt gjennom annen prest som er bedt om å

*utføre handlingen. Melding om kirkelige handlinger som er utført av andre enn den kirkebokførende prest, sendes kirkebokføreren.
Anmodninger om nøddåp og soknebud rettes til den prest som skal utføre handlingen.*

En kirkelig handling kan ikke nektes utført uten at det er hjemmel for slik nektelse i gjeldende ordning.

Ei anna problemstilling som høyringsdokumentet ikkje tar opp, er **praksis omkring utskrivning av attestar** frå medlemsregisteret. Dette er eit sagn og det er ulik praksis mange stader. Det kan vere ein god måte å gi uttrykk for dei ulike rollane til lokal handsamingsansvarleg og kyrkjebokfører, at forrettande prest underskriv og stemplar alle originalattestar/1.gongsattestar (Attestar for inn- og ut-melding og attestar som blir utlevert i samband med kyrkjelege handlingar) med kyrkjebokfører sitt stempel. Så ligg ansvaret for å gi opplysningar frå medlemsregister og å skrive ut 2.gongs-attestar hos lokal handsamingsansvarleg.

Omgrepet kyrkjebokfører har lang historie og omgrepet er forankra i kyrkjerett og i lovverk. Høyringsdokumentet peikar på at ordbruken forvirrar, sidan kyrkjebokføring ikkje lenger skjer og sidan lokal handsamingsansvarleg har oppgåva med å føre inn og ut av registeret. Det er ikkje lenger samsvar mellom **omgrepet kyrkjebokfører og det ansvar presten har for medlemsregisteret**. Presten har det pastorale ansvar for dei kyrkjelege handlingane, at dei blir meldt inn til handsamingsansvarleg og presten skriv (ofte) ut attestar i samband med gjennomføring av kyrkjelege handlingar, inn- og utmeldingar. Sjølv om omgrepet er sterkt forankra, er namnet misvisande for presten sitt ansvar. Er det ikkje på tide å vurdere eit anna omgrep som er meir dekkande for presten sitt medansvar i drifta av medlemsregisteret? Kan omgrep som «pastoralt ansvarleg»/ «gjennomføringsansvarleg»/ »utføringsansvarleg», betre uttrykkje presten sitt medansvar for registreringane i medlemsregisteret?

Informasjonssikkerhet

Når det gjeld reglane for kven som har tilgang til opplysningar frå medlemsregisteret gir ny forskrift viktige presiseringar. Høyringsdokumentet legg opp til meir **dynamisk** bruk av medlemsregisteret.

Det er viktig at forskrifta er særst tydeleg på korleis lokal handsamingsansvarleg skal handtere interessene til dei partar som ønskjer tilgang til opplysningar frå registeret. Ny formulering i §7 slår fast at berre personar som har «**tjenestlig behov**» skal ha tilgang til opplysningar frå registeret. At paragrafen listar opp kven dette er, gir tryggleik til lokal handsamingsansvarleg. Etter vårt syn må alle som av biskopen er sette til å gjere presteteneste ha tilgang. Dette er ikkje klart slik §§ 4 og 7 er formulert.

At dokumentet tydeleg opnar for at **e-postadresse/tlf** kan registrerast i medlemsregisteret er også godt nytt. Slik kan ein lettare kommunisere i samband med trusopplæring og i anna kontakt med medlemene. Det er likevel viktig at registrering av e-postadresser og bruk av disse kan skje utan at ein utfordrar personvernet og reglar for informasjonssikkerhet.

Statistikk og dagsregister

I aukande grad hentar ein ut statistikkdata frå medlemsregisteret. Det er positivt at ein reduserer dobbelregistreringar og at statistikkarbeidet kan utførast så rasjonelt som råd er. Enno er potensialet stort for rasjonalisering, ikkje minst ved å samordne registreringane i årsstatistikk og trusopplæringsrapportering. Innføring av digitalt dagsregister, sams for alle kyrkjelydar, vil gi meir presist tall-material for kvar kyrkjelyd og forbetre samanlikningsgrunnlaget med tidlegare år og med andre kyrkjelydar. Eit godt dagsregister vil bidra til å utvikle presise medlemsregistreringar og gi høgare kvalitet i føring av registeret.

Dagsregisteret var tidlegare ei oversikt over den totale kyrkjelege teneste. For dei elementa som ikkje blir registrert i årsstatistikk (sjelesorgsamtalar, husbesøk) bør dagsregisteret blir gjeninnført. Eit godt dagsregister kan og bidra til å auke kvaliteten på opplysningar som skal rapporterast i kyrkjestatistikk som talet på nattverdgjester, skriftemål etc.

Opplysningar om gravferd

Med omsyn til kva opplysningar som skal registrerast i samband med jordfestelse, så gir ikkje ordbruken i §6 andre ledd, bokstad d) tydeleg forståing. Forskrifta sin | 6 lyd slik: «Med stad for jordfestelse menes soknet der begravelsessermonien skjedde», så forvirrar ordbruken, ikkje minst har uklar presisjon skapt utfordringar ved rapportering til årsstatistikk . Ofte tenkjer ein at begravelsessermoni viser til gravferdshandlinga, slik ho blir forretta i kyrkja eller i gravkapell. For det meste skjer jordfestinga, i alle høve på Vestlandet, ute på gravstaden, og det er ikkje uvanleg at gravstaden er lokalisert annan stad og i anna sokn enn der gravferda skjer. Det er naudsynt med større presisjon i språkbruken på dette punktet. Ordet jordfesting er ikkje dekkande i ei tid då ein aukande del av alle gravferder skjer med kremasjon, eller med jordpåkasting inne i kyrkje/sermonirom. Vidare er heller ikkje «begravelsessermoni» eit godt uttrykk. I Den norske kyrkja sin terminologi er gravferd ei kyrkjeleg handling. Ordet sermoni opnar for langt vidare tolking av form og innhald enn gravferdsliturgien inviterar til. Ordet «begravelsessermoni» bør difor ikkje nyttast. Kan begravelseshandlinga forståast i 2 deler, del A) stad/sokn der gravferdshandling fram til jordpåkasting skjer og B) stad/sokn der jordpåkasting skjer?

«Den kyrkjelege handlinga» kan erstatte omgrepet «seremoni»

På denne bakgrunn ønskjer Møre bispedømerådog Møre biskop følgjande endring i framlegg til forskrift om Den norske kyrkja sitt medlemsregister.

Ny ordlyd i § 3, Definisjoner, bokstav. d)

«Presten som pastoralt ansvarlig: den som er ansvarlig for å gjennomføre og rapportere/melde kirkelige handlinger til lokal behandlingsansvarlig, samt ansvarlig for pastoral/kirkelig oppfølging av registreringer i medlemsregisteret».

Utvidet § 5 Registreringsplikt, nytt ledd 4:

Presten som pastoralt ansvarlig (kirkebokfører) gir aktuell 1.gangsattest i samband med kirkelige handlinger, inn og ut-meldinger. 2.gangsattest utstedes av lokal behandlingsansvarlig.

Ny ordlyd i §6, Opplysninger som skal registreres, andre ledd, bokstav d, andre setn:

«Gravferd: Navn på og fødselsnummer for avdøde, dato for dødsfall, og dato og stad/sokn der begravelseshandlinga del A) ble utført».

Tillegg til §10.3 Lokal behandlingsvarlig plikter å tillegge å holde medlemsregisteret à jour på grunnlag av registreringer fra den som har det daglige ansvaret for medlemsregisteret i det enkelte sokn og fra den som har ansvaret for å utføre de kirkelige handlingene.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug e.f
Stiftsdirektør

Arvid Helle
Avdelingsleiar Kyrkjeliv

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:
Høringssvar - forskrift om Den norske Kirkes medlemsregister

Mottakarar:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO